

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8
8. EKLER	24

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

KISALTMALAR

AŞ : Anonim Şirket

IE : "International Efficiency" (Uluslararası Verimlilik) kısaltmasıdır ve IEC (Uluslararası Elektroteknik Komisyonu) tarafından tanımlanan bir standart olan IEC 60034-30-1'e dayanır. Bu standart, elektrik motorlarının enerji verimliliğini sınıflandırmak için kullanılır.

LED : Türkcesi ışık yayan diyot anlamına gelir.

RFID : Verileri aktarmak için radyo frekansı dalgalarının temassız kullanımudur.

ÜFE : Üretici fiyat endeksi.

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. İhale Dokümanlarında Bitkisel Atık Yağların Kontrolüne İlişkin Düzenlemelere Yer Verilmemesi
2. Birden Fazla İdarenin Zorunlu Ortak İhtiyacı İçin Birlikte İhaleye Çıkılmaması
3. Parasal Limitler Dahilindeki Mal Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurulundan Uygun Görüş Alınmaması
4. Yaklaşık Maliyetin Mevzuat Hükümleriyle Uyarlı Şekilde Belirlenmemesi
5. Kartlı Geçiş Sistemi Bakım Destek ve Geliştirme İşinin Sözleşmesine Uygun Yürütülmemesi
6. Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda İhtiyacın Tek Kaynaktan Sağlanabildiğine Dair Çalışma ile Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaması
7. Yapım İşleri İçin Düzenlenen Özel Teknik Şartnameler İle Yüklenicilerin Sorumluluklarının Sınırlandırılması
8. İdarenin Bilişim Hizmet Alımlarının Yetki Belgesine Sahip Olmayan Yüklenicilerden Sağlanması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 18.05.2018 tarih ve 7141 sayılı Kanun'un Ek 7'nci maddesi ile eklenen ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda iş gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanlığı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 8 fakülte, 1 yüksekokul, 1 enstitü, 15 meslek yüksekokulu ve 21 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	75	18	93
Doçent	86	25	111
Doktor öğretim üyesi	146	71	217
Öğretim görevlisi	277	39	316
Araştırma görevlisi	80	20	100
Toplam	664	173	837

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	171	210	381
Sağlık	2	15	17
Avukatlık	-	4	4
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	49	58	107
Yardımcı	6	8	14
Sözleşmeli	101	27	128
İşçi	209	-	209
Toplam	538	322	860

Üniversitede 2024 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 1202’dir. Ayrıca Üniversitede 6 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2024 yılına ait ödenek dağılımına ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı(%)
01 Personel Giderleri	898.023.985,51	876.541.410,28	97,61
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	118.134.610,00	113.228.221,69	95,85
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	119.140.943,76	99.863.407,23	83,82
05 Cari Transferler	35.690.848,00	35.402.784,56	99,19
06 Sermaye Giderleri	140.230.002,00	118.157.587,74	84,26
07 Sermaye Transferleri	-	-	-
Toplam	1.311.220.389,00	1.243.193.411,50	94,81

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.172.934.000 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 138.286.389,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 1.311.220.389,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %94,81'i olan 1.243.193.411,50 TL kullanılmıştır.

Personel giderlerinde 898.023.985,51 TL ödeneğin 876.541.410,28 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 118.134.610,00 TL ödeneğin 113.228.221,69 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 119.140.943,76 TL ödeneğin 99.863.407,23 TL'si, cari transferlerde 35.690.848,00 TL ödeneğin 35.402.784,56 TL'si, sermaye giderlerinde 140.230.002,00 TL ödeneğin 118.157.587,74 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2024 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 4.406.645,96 TL ve 279.411,92 avro bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2024 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	29.257.000,00	77.789.540,87	265,88
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.136.327.000,00	1.175.618.911,68	103,46
Diğer Gelirler	7.350.000,00	22.328.375,42	303,79
Sermaye Gelirleri	-	-	-
Toplam	1.172.934.000,00	1.275.736.827,97	108,76

Gelirlerden Red ve İadeler (-)	-	1.570.695,31	-
Net Toplam	1.172.934.000,00	1.274.166.132,66	108,63

2024 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 1.172.934.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 1.274.166.132,66 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 1.369.252.321,91 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.570.695,31 TL, enflasyon düzeltmesi tutarı 367.394249,50 TL ve faaliyet gideri 1.275.529.765,86 TL olan Üniversite, 2024 yılını 459.546.110,24 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 74.712.479,04 TL, gider toplamı 56.543.714,93 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 18.168.764,11 TL kâr ile tamamlanmıştır.

-Sosyal Tesisin/İktisadi İşletmenin 2024 yılı gelir toplamı 196.969,67 TL, gider toplamı 99.706,48 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 97.263,19 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 22.10.2022 tarih ve 31991 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6248 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kurulan Nehir Teknokent AŞ’nin ortağıdır. Adı geçen AŞ’nin kuruluş sermayesi 7.500.000,00 TL olup Üniversitenin %57 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini

muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan;

mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde

yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir. Bununla beraber Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planımız hazırlanarak üst yönetici onayıyla 15.04.2024 tarihinde yürürlüğe girmiş olup eylem planında belirlenen süreçler planlandığı şekilde devam etmektedir. Bu kapsamda yapılması öngörülen “Hassas Görevler Prosedürü” çalışmaları devam etmektedir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik Plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru olarak belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. Kurum tarafından risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön

mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı yürürlüğe girmiş, değerlendirme raporu hazırlanmıştır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç denetçi kadrosunun istihdamına yönelik kadro talebinde bulunulmuştur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İhale Dokümanlarında Bitkisel Atık Yağların Kontrolüne İlişkin Düzenlemelere Yer Verilmemesi

Kiralık alanları işleten müstecirlerin bir kısmının bitkisel yağ üreticisi olduğu halde ihale dokümanlarına bitkisel yağ üreticilerinin uymak zorunda olduğu hükümlere yer verilmediği tespit edilmiştir.

Bitkisel atık yağların oluşumundan bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetiminin sağlanması, yönetiminde gerekli teknik ve idari standartların oluşturulması ve buna yönelik prensip, politika ve programların belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği, 06.06.2015 tarih ve 29378 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Düzenlemenin amacının çevreye zararlı bitkisel atık yağların doğaya karışımı engellenerek bitkisel atık yağ üreticilerinden toplanan bitkisel atık yağlardan biyodizel ve biyogaz üretiminin sağlanması olduğu anlaşılmaktadır.

Yönetmelik’in 5’inci maddesi gereğince bitkisel atık yağların ve bu yağların işlenmesi sonucu oluşan atıkların; çevreye zarar verecek şekilde depolanması, taşınması, doğrudan veya dolaylı olarak yüzey suları ile yeraltı suyuna, denize, kanalizasyona, drenaj sistemi ile toprağa verilmesi ve mevcut düzenlemelerle belirlenen sınır değerleri aşarak hava kirliliğine neden olacak şekilde yakılması ve doğrudan veya dolaylı olarak yemeklik yağlara ve ham yağlara karıştırılması yasaktır. Bitkisel atık yağların kaynağında ayrı toplanması ve uygun şekilde depolanması esas olduğundan bitkisel atık yağ üreten kurum, kuruluş veya işletmeler, bu yağların toplanması için çevre lisanslı geri kazanım tesisleriyle veya bitkisel atık yağ ara depolama tesisleri ile yıllık sözleşme yapmakla yükümlüdürler.

Öte yandan Yönetmelik’in 10’uncu maddesi bitkisel atık yağ üreticisinin/sahibinin yükümlülüklerini düzenlemektedir. Buna göre bitkisel atık yağ üreticileri; bitkisel atık yağları diğer atık madde ve çöplerden ayrı olarak biriktirmekle, konutlar hariç olmak üzere faaliyetleri sonucu oluşan bitkisel atık yağların biriktirilmesi için sızdırmaz, iç ve dış yüzeyleri korozyona dayanıklı toplama kaplarını kullanmakla, bitkisel atık yağları lisanslı taşıyıcılarla işleme tesislerine göndermekle, bitkisel atık yağ sevkiyatında ulusal atık taşıma formu kullanmakla yükümlüdürler.

Üniversite idaresinden kantin, lokanta ve kafe kiralamak suretiyle birer atık yağ üreticisi olan müstecirlerin de söz konusu düzenlemelere tabi olup atık yağlarını biriktirip yıllık sözleşme yaptıkları yetkili firmaya teslim etmeleri gerekmektedir. Bu meyanda kiracının, gıda

hazırlama ve pişirme bölümünde kullanılmış olan atık yağlar için mutfak çıkışındaki rögar içerisine yağ tutucu cihaz koyarak yetkilendirilmiş firmalarla Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğinin 5'inci maddesi gereğince Atık Bitkisel Yağ Toplama Sözleşmesi imzalaması, biriktirdiği bitkisel atık yağı yetkili firmaya teslim etmesi ve yapmış olduğu sözleşme ile atık yağ teslim belgesinin bir suretini dosyasına konulmak üzere İdare'ye sunması gerekir.

Kamu İdaresi verdiği cevapta atık yağların toplanmasına ve yetkili firmaya teslimine ilişkin düzenlemenin tip ihale dokümanına dercedildiğini ve mevcut kiralık alanlar için uygulamanın başlatıldığını belirtmiştir.

Bitkisel yağ üreticisi olan kiralık alanlar için, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında bundan sonra çıkılacak yeni ihalelerde, belirtilen hususa uyulmasının zorunlu tutulması ve kontrolünün aksatılmaması gerekir.

BULGU 2: Birden Fazla İdarenin Zorunlu Ortak İhtiyacı İçin Birlikte İhaleye Çıkılmaması

Aynı kampüs ve aynı yemekhaneyi kullanan iki ayrı idarenin ortak ihale yaparak ihtiyaçlarını karşılaması mümkün iken ortak ihaleye çıkılmadığı, ihtiyacın doğrudan temin ile karşılandığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kanunun Ek 7'nci maddesi gereğince birden fazla idarenin ortak ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik mal ve hizmet alımları ile bakım ve onarım işlerine ilişkin ihtiyaçların tek bir ihale açılarak karşılanması mümkündür. Bu kapsamdaki işler için idareler, düzenlenecek bir protokol ile kendi aralarından bir idareyi, kesin teminatın alınması ve sözleşmenin imzalanması hariç olmak üzere diğer ihale işlemlerini bu idareler adına gerçekleştirmek üzere görevlendirir. Protokole taraf olan her bir idare ile ihalenin üzerine bırakılmasına karar verilen istekli/istekliler arasında ayrı ayrı sözleşme imzalanır.

Bununla beraber 17.05.2024 tarih ve 32549 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri konulu, 2024/7 sayılı Genelge'nin "Genel İlkeler" başlıklı bölümünde de "Kamu kurum ve kuruluşları, yapacakları alımlarda ölçek ekonomisinden yararlanarak ihtiyaçların daha düşük maliyetlerle temini amacıyla ortak alım yoluyla tedariki yaygınlaştıracaklardır." denilmiştir.

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörlüğü 2024 yılı ihtiyacı için 24.5.2024 tarih ve 126786 sayılı yazı ile aynı mutfağı kullanan Sakarya Üniversitesi Rektörlüğüne

bulguda belirtilen gerekçelerle ortak ihale yapılması talebini iletmış, ancak bu konuda olumlu yanıt alınamadığından ortak ihale yapılamamıştır.

Sakarya Üniversitesi ile Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi aynı kampüs içinde olup aynı yemekhaneyi kullandığı, Sakarya Üniversitesi'nin yaklaşık 2.000.000 öğün için ihaleye çıkarak sözleşme imzaladığı, yemeğin üretildiği ve sunulduğu yemekhanenin tek olması nedeniyle Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nin toplam 600.000 öğün için doğrudan temin (22/b) ile aynı firmadan aynı fiyatla sözleşme imzaladığı tespit edilmiştir. Oysa iki üniversitenin ihtiyacı birleştirilerek 2.600.000 öğün için ortak ihaleye çıkılması durumunda, ihale miktarı artacağından, daha uygun bedelle alım yapılması mümkün olabilecektir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış olup Sakarya Üniversitesi ile aynı yemekhanenin kullanmasından dolayı Merkez Kampüs öğrencileri ile personelin yemek hizmet ihalesinin ortak yapılmasının planlandığı, 24.05.2024 tarih ve 126786 sayılı yazı ile ortak ihale yapılması talep edildiği, ancak Sakarya Üniversitesi'nden olumlu cevap alınamadığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak 4734 sayılı Kanunun Ek 7'nci maddesi ve 17.05.2024 tarih ve 32549 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Tasarruf Genelgesi hükümleri gereğince aynı yemekhanenin kullanılması zorunluluğu da göz önünde bulundurularak kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla ihtiyaçların birleştirilerek ortak ihaleye çıkılması gerekir.

BULGU 3: Parasal Limitler Dahilindeki Mal Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurulundan Uygun Görüş Alınmaması

Üniversite tarafından yapılan mal alımlarında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılan harcamaların 2024 yılı toplamı İdarenin bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu aşmasına karşın Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hükmü yer almaktadır.

İdarenin 2024 yılı bütçesine mal alımları için toplam 137.895.500 TL ödenek konulmuş olup yıl içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri çerçevesinde parasal limitlere tabi toplam 17.165.277,88 TL harcama yapılmıştır. Ancak yapılan alım tutarının, bu alımlar

için bütçeye konulan ödeneğin %10'unu aştığı ve Kamu İhale Kurulundan izin alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi konuya ilişkin olarak bundan böyle sınır değerlerin aşılmasına, aşılmasının zorunlu olduğu durumlarda ise Kamu İhale Kurumu'ndan uygun görüş alınarak sürecin devam ettirilmesine önem verileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak; parasal limitler dahilinde yapılan mal ve hizmet alımlarında %10 sınırının Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadan aşılması gerekir.

BULGU 4: Yaklaşık Maliyetin Mevzuat Hükümleriyle Uyarlı Şekilde Belirlenmemesi

İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı'nca gerçekleştirilen mal ve hizmet alım ihale süreçleri üzerinde örnekleme yapılan incelemede; yaklaşık maliyet hesabının aşağıda belirtilen ikincil mevzuat hükümlerine uyarlı şekilde yapılmadığı tespit edilmiştir.

a) Yaklaşık Maliyet Hesaplamasında Önceki Dönemler Sözleşme Fiyatlarının Dikkate Alınmaması

Yaklaşık maliyet bedelinin tespitinde bir önceki yıl sözleşme fiyatlarının değerlendirmeye alınmadığı görülmüştür.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yaklaşık maliyetin hesaplanması başlıklı 8'inci maddesinde; idarelerin alımın niteliğini ve piyasa koşullarını göz önünde bulundurarak bu maddenin (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde elde ettiği fiyatların birini, birkaçını veya tamamını kullanmak suretiyle yaklaşık maliyet hesaplaması yapacağı belirtilmiştir. Aynı maddenin ikinci fıkrasının (ç) bendinde; idare, alım konusu mal ile ilgili daha önceki dönemlerde alım yapmış ise bu alımlarda ortaya çıkan sözleşme bedellerinin, endeks veya Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan ilgili endekslerden uygun olanının kullanılmak suretiyle güncellenerek yaklaşık maliyetin hesaplanabileceği belirtilmiştir. Döviz ile yapılmış olan alımlarda ise Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru veya çapraz kur üzerinden fiyatlar güncellenerek yaklaşık maliyet hesap edilebileceği belirtilmiştir. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde de benzer düzenleme bulunmaktadır.

Her ne kadar Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği yaklaşık maliyetin hesaplanmasında idarelere farklı seçenekler sunmuş ve takdir yetkisi tanımış olsa da; yaklaşık

maliyet hesaplaması yapılırken özellikle piyasadan yeterli düzeyde teklif alınamayan durumlarda önceki senelerde ilgili İdarede ve diğer kamu idarelerinde önceki yılda sözleşmeye yansıyan fiyatları güncellemek suretiyle kullanılması uygun olur.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış ve bulgu doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Bir önceki yıl veya yıllarda alım konusu ile ilgili sözleşme fiyatlarının yaklaşık maliyetin tespitinde değerlendirmeye tabi tutulmaması, yaklaşık maliyetin gerçek piyasa fiyatlarına uygun belirlenmemesine neden olabileceği değerlendirilmektedir.

b) Yaklaşın Maliyetin Tespitinde Aşırı Sapma Gösteren Tekliflerin Değerlendirme Dışında Tutulmaması

Mal ve hizmet ihalelerine ilişkin yaklaşık maliyetin hesaplanmasında, hatalara sebep olabilecek gerçek piyasa fiyatlarını yansıtmayan aşırı sapma gösteren fiyat bildirimlerinin değerlendirmeye alındığı tespit edilmiştir.

Mal Alımı ve Hizmet Alımları İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin 8'inci maddesinde; İdare yaklaşık maliyetin hesaplanmasında, alım konusu malın niteliğini, miktarını, teslim süresini, nakliyesini, sigortasını ve diğer özel şartlarını belirterek KDV hariç fiyat bildirilmesini ister. Ancak, idare, gerçek piyasa rayiçlerini yansıtmayan ve yaklaşık maliyetin hesaplanmasında hatalara sebep olabilecek fiyat bildirimlerini ve proforma faturaları değerlendirmeye almaz. Yaklaşık maliyetin hesaplanmasında kullanılan her tür bilgi ve belgeye hesap cetveli ekinde yer verilir. Değerlendirmeye alınmayan fiyat bildirimleri ile proforma faturaların değerlendirmeye alınmama gerekçelerinin de hesap cetvelinde gösterilmesi gereklidir. Benzer düzenleme Hizmet Alımları İhale Yönetmeliğinde de bulunmaktadır.

Kamu İdaresi verdiği cevapta bu konuda gerekli hassasiyetin gösterileceğini belirtmiştir.

Yaklaşık maliyetin tespitinde gerçek piyasa rayiçlerini yansıtmayan, aşırı sapma gösteren teklifler ile proforma faturaların, gerekçelerinin de belirtilmesi suretiyle, değerlendirme dışında tutulması gerekir.

c) Araç Kiralama İhalesi Yaklaşık Maliyetinin Teknik Şartnameye Aykırı Belirlenmesi

Araç kiralama ihalesi teknik şartnamesinde isteklilerin makam aracı için 2020 ve daha yeni araç sunması, binek taşıtları ile diğer araçlar için 2018 ve daha yeni araç sunması mümkün iken araçların yaklaşık maliyeti, 2024 yılı kasko değerleri esas alınarak tespit edilmiştir.

17.05.2024 tarih ve 32549 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinin “Resmî Taşıtların Edinilmesi ve Kullanılması” Bölümünde; hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtlarda model yılı yeni araçlar yerine ekonomik olması durumunda binek ve station wagon cinsi taşıtlarda 10 yaşını, diğer taşıtlarda 15 yaşını doldurmamış olmak kaydıyla model yılı yeni olmayan araçlara öncelik verileceği belirtilmiştir.

Hizmet aracı kiralama ihalesi teknik şartnamesinde isteklilerce makam aracı için 2020 yılı ve daha yeni araç sunulması, binek ve diğer taşıtları için 2018 yılı ve daha yeni araç sunulması mümkün iken araçların yaklaşık maliyetinin 2024 yılı kasko değerleri baz alınarak tespit edildiği belirlenmiştir. İhalelerde yaklaşık maliyetin; tahmini bedel niteliği taşımadığı, teknik şartnamede istenen araçlarla uyumlu olarak en doğru, gerçekçi ve piyasa fiyatlarına uyumlu şekilde tespit edilmesi gerekir.

Kamu İdaresi verdiği cevapta; harcama talimatının verildiği ay itibarıyla uygulanacak Motorlu Kara Taşıtları Kasko Değer Listesinde yer alan kasko sigortası değerinin %2’sini aşamayacağı gerçeğini ve firmaların yeni model araç teklif etmesi ihtimalini de göz önünde bulundurarak işlem tesis ettiklerini belirtmiştir.

Sonuç olarak mal ve hizmet alım ihale süreçlerine ilişkin yaklaşık maliyet hesaplarının gerçeğe en uygun şekilde hazırlanması için bulguda belirtilen hususlara uygun hareket edilmesi gerekir.

BULGU 5: Kartlı Geçiş Sistemi Bakım Destek ve Geliştirme İşinin Sözleşmesine Uygun Yürütülmemesi

Üniversitede kullanılan turnikeler, kart okuyucu terminaller ve akıllı kart sistemini yöneten otomasyon sisteminin periyodik bakımlarının yapılması, arızalarının giderilmesi ve ekran geliştirme hizmeti alımı işinin sözleşmesine uygun yürütülmediği görülmüştür.

İdare ile yüklenici arasında 17.06.2024 tarihinde yapılan Kartlı Geçiş Sistemi Destek, Bakım ve Geliştirme İşinin sözleşmesi ve uygulanması sürecine yönelik olarak yapılan incelemede aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

a) Teknik Şartnamedeki Bilgi Güvenliğini Sağlamaya Yönelik Araçların Uygulama Yazılımına Eklenmemesi

Sözleşmeye göre, Otomasyon sistemi yazılımına yerleştirilmesi gereken bilgi güvenliğini sağlamaya yönelik araçların, uygulama yazılımına eklenmediği görülmüştür.

Sözleşmenin ‘Yüklenicinin sorumlulukları’ başlıklı 5.2’ nci maddesinde;

“Yüklenici çok faktörlü kimlik doğrulama geliştirmesi gerçekleştirecektir. Bu kapsamda, idarenin belirleyeceği şekilde sms,mail ve/veya TOTP (Zaman Tabanlı Tek Seferlik parola Algoritması) ile doğrulama işlemi gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

Yüklenici, Gelişmiş Captcha entegrasyonu gerçekleştirecektir. Bu kapsamda; görsel anlamlandırması, imleç hareketleri, tıklama düzenleri ve tarayıcı davranışları gibi faktörler ile kullanıcıların gerçek kişi olduğu değerlendirilecektir....”

denilerek, kurum bilgi güvenliğini sağlamak ve zafiyetleri bertaraf etmek amacıyla, çok faktörlü kimlik doğrulaması ile sorgulama ve yanıt doğrulama esaslı güvenlik aracı geliştirileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, sözleşmede öngörülen çok faktörlü kimlik doğrulama araçları ile gelişmiş captcha entegrasyonunun sisteme yerleştirilmediği belirlenmiştir.

Kamu idaresi cevabında; bulguda konu edilen güvenlik araçlarının yüklenici tarafından geliştirildiği, geliştirilen bileşenlerin devreye alınması için gerekli altyapının hazır olduğu, yüklenici ile uygulama planlamalarının tamamlandığı ve yapılan geliştirmelerin sistem üzerinde en kısa sürede aktif hale getirileceği belirtilmiştir.

Sözleşme süresinin bitiş tarihi olan 31/12/2024 tarihine kadar yerine getirilemeyen edim için, yüklenici kusuru sözkonusu ise ilgili zarar ve ziyanın sözleşmenin cezai şart başlıklı maddesine göre hesaplanarak yükleniciden tahsil edilmesi, İdareden kaynaklı sorumluluk sözkonusu ise, ihtiyaçların belirlenmesi ve temininde daha hassas davranılarak, işin yürütülmesinde zorunlu olmayan ve İdareyi külfet altına sokacak hususların ihale dokümanlarına yazılmaması gerekmektedir.

b) Sistem Destek ve Geliştirme Taleplerinin Yüklenici Tarafından Karşılanmaması

Yüklenicinin sözleşmede belirtilen sisteme müdahale etme ve çözüm üretme süresi yükümlülüğüne uygun hareket etmediği halde, öngörülen cezai müeyyidelerin uygulanmadığı belirlenmiştir.

Sözleşmenin ‘Sorun Takip ve Çözüm Süreci’ başlıklı 5.1’inci maddesinde; ”Yüklenici kaynaklı İdare’nin Hizmet Almasını Etkileyen Sorunlar İşgünlerinde mesai süresi başlangıcı olan 09:00 da, sorunun bildirildiği saatten itibaren 2 saat içinde soruna müdahale edilir ve mesai günü içinde sorun tamamen giderilmeye gayret edilir.

Yüklenici kaynaklı ve İdare tarafından bildirilmiş RFID Kartlı Geçiş Sistemindeki sorunlar, bildirilmesi üzerinden 72 saat geçmesine rağmen düzeltilmemiş ise; sistemin kullanılmadığı gün/saat süresince Yüklenici’ ye ödemesi gerekli RFID Kartlı Geçiş Sistemi’ndeki tutarın ödenmeyeceği/ödenmiş ise İdare’ye iade edeceğini Yüklenici kabul ve taahhüt eder.” denilerek hizmetin sunumunda sorun ortaya çıkması ve/veya kesinti yaşanması durumunda, yüklenicinin olaya müdahil olma ve çözüm üretme süresini belirten hizmet seviyesi anlaşmaları parametreleri saat ve gün olarak sözleşmede belirtilmiştir.

İdare tarafından yükleniciye 2024 yılının Aralık ayında e-posta yolu ile iletilen taleplerden basit örneklem yöntemiyle seçilen 4 tanesine, 30 Ocak 2025 tarihi itibarıyla geri dönüş yapılmadığı ve çözüm üretilmediği halde, sözleşmede öngörülen müeyyidelerin uygulanmadığı görülmüştür.

Yüklenicinin işin yerine getirilmesinde sözleşmede öngörülen koşullara uymaması sonucu İdarenin gerekli müeyyideleri uygulamamasının, kesintisiz ve kaliteli hizmet sunumunda sorunlar yaşanmasına ve bilgi güvenliği zafiyetlerine neden olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında, sözleşme süresi boyunca yemek hizmeti sunumunu aksatan kritik bir arıza yaşanmadığı, İdare tarafından yükleniciye e-posta ile bildirilen taleplerin hizmet kalitesini etkilemeyen geliştirme ve iyileştirme kapsamındaki işler olduğu ve iş planına alınarak gerçekleştirildiği, ancak firma tarafından e-posta yoluyla geri dönüş yapılmadığından bu taleplerin sistem üzerinde tamamlanmamış açık talepler olarak görüldüğü, sözleşme kapsamındaki bildirim ve iletişim yükümlülüklerine uyulması gerektiğinin yükleniciye hatırlatıldığı belirtilmiştir.

Sözleşmeye göre, sadece sistem kesintisi veya kritik arıza gerektiren hususlara değil, İdareden gelecek her talebe yüklenici tarafından süresi içinde cevap verilmesi gerekmekte olup, yüklenici tarafından karşılanmayan ihtiyaç ve talepler için İdare tarafından sözleşmenin cezai şartlar bölümüne göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda İhtiyacın Tek Kaynaktan Sağlanabildiğine Dair Çalışma ile Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaması

Kurum tarafından ön lisans programları için doğrudan temin ile yapılan akreditasyon hizmeti alımlarında, mevzuatın öngördüğü, ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabildiğine dair çalışma ile piyasa fiyat araştırmasının yapılmadığı tespit edilmiştir

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin eki mahiyetindeki 'Ek 1 Standart Form'lar içinde yer alan ve 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında idarece yapılacak alımlarda kullanılmak üzere "4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form"da, ihtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden yapılma sebeplerinin ayrıntılı şekilde ortaya konulacağı, Kanun'un 22'nci maddesinin ilgili bentlerinde belirtilen hükümlerin uygulanabilir olmasını sağlayan sebeplerin detaylı olarak yazılacağı, bunlara ilişkin belgelerin de anılan forma ekleneceği belirtilmiştir. Ayrıca ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğinin detaylı olarak yazılacağı, fiyat araştırması yapılacağı, ihtiyaç konusu mal veya hizmetin niteliklerinin tarif edileceği ve bu hususlara ilişkin bütün belgelerin ilgili forma ekleneceği ifade olunmuştur.

4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form'un dipnotlarında piyasa fiyat araştırmasının ne şekilde yapılması gerektiği de açıklanmıştır. Buna göre, ödeme sürecinde yapılması gereken piyasa fiyat araştırması; aynı malın veya hizmetin ilgili tek kaynaktan alan diğer kamu/özel tüzel kişiliklerine veya gerçek kişilere satış fiyatı, aynı mal veya hizmet daha önce ilgili tek kaynaktan alındıysa daha önceki alım bedelinin tedavüldeki Türk parası cinsinden ise ÜFE kullanılarak, döviz cinsinden ise tespit tarihinde geçerli TCMB Döviz Alış Kuru üzerinden güncellenmesi sonucu ortaya çıkacak fiyat, ilgili tek kaynaktan istenen proforma fatura fiyatı, Ticaret Odası, Sanayi Odası veya Meslek Odası'ndan ve varsa üretim ve/veya satış yapan kurum ve kuruluşlardan alınan fiyat ve ilgili tek kaynağın internet veya sair şekilde ilan ettiği katalog fiyat tarifesi esas alınmak suretiyle yapılmalıdır.

Yapılan incelemede, 2024 yılında Üniversitenin meslek yüksekokulu programlarından 11 tanesinin belirlenmiş standartlara, kalite kriterlerine ve performans ölçütlerine uygunluğunu belirlemek amacıyla alınan akreditasyon hizmeti alımlarında, mevzuatta öngörülen nitelikte,

ihtiyacın özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabildiğine dair çalışmalar ile piyasa fiyat araştırmasının yapılmadığı belirlenmiştir.

Tek kaynaktan yapılan alımlarda, ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabildiğine dair çalışma ile piyasa fiyat araştırması yapılmaması, kamu idarelerinin, aynı hizmet karşılığı farklı fiyat teklifleri olarak sözkonusu alımlar için olması gerekenden daha yüksek bedel ödemesine neden olabileceği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, yükseköğretim akreditasyon kuruluşlarına yetki veren tek kurum olan Yükseköğretim Kalite Kurulundan (YÖKAK), bulguya konu olan meslek yüksek okulu programlarını akredite etme yetkisinin hangi kuruluşlarda olduğunun 07/03/2025 tarihinde istenildiği, akredite etme yetkisi olan üç kuruluştan bir tanesinin yabancı uluslararası akreditasyon kuruluşu olduğu, ilgili programlardan sadece aşçılık programını akredite etme yetkisi olan diğerinin gerekli yabancı dil koşulunu sağlamadığı gerekçesiyle uygun olmadığı belirtilmiş ve gerekli belgeler sunulmuştur.

Buna göre, ihtiyaç temin edildikten sonra kamu idaresi tarafından yapılan araştırma ile ihtiyacın sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabildiği ortaya konulmuş olsa da, ihtiyacın temininden önce söz konusu araştırma ve ilgili tek kaynağın aynı hizmeti satın alan diğer kurum ve kuruluşlara olan satış fiyatı, proforma fatura üzerinden fiyatı, internet veya sair şekilde ilan ettiği katalog fiyat tarifesi esas alınmak suretiyle piyasa fiyat araştırmasının yapılmış olması gerekmektedir.

BULGU 7: Yapım İşleri İçin Düzenlenen Özel Teknik Şartnameler İle Yüklenicilerin Sorumluluklarının Sınırlandırılması

İdare tarafından 2024 yılında ihale edilen yapım işlerinde, yüklenicinin mevzuattan kaynaklı kapsamlı sorumluluğunun hazırlanan özel teknik şartnameler ile sınırlandırıldığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Yapım işlerinde yüklenicilerin ve alt yüklenicilerin sorumluluğu" başlıklı 30'uncu maddesinde; *"Yapım işlerinde yüklenici ve alt yükleniciler, yapının fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmaması, hileli malzeme kullanılması ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan, yapının tamamı için işe başlama tarihinden itibaren kesin kabul tarihine kadar sorumlu olacağı gibi, kesin kabul onay tarihinden itibaren de onbeş yıl süreyle müteselsilen sorumludur. Bu zarar ve ziyan genel*

hükümlere göre yüklenici ve alt yüklenicilere ikmal ve tazmin ettirilir. Ayrıca haklarında 27'nci madde hükümleri uygulanır.” denilmektedir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre sözleşmeye bağlanan yapım işlerinin yürütülmesinde uygulanacak genel esasları belirlemek amacıyla hazırlan Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 'Alt yüklenicilerin çalıştırılması ve sorumlulukları' başlıklı 20'nci maddesinde, “ (10) *Yüklenici ve alt yükleniciler, işin fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmaması, hileli malzeme kullanılması ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan, yapının tamamı için işe başlama tarihinden itibaren kesin kabul tarihine kadar sorumlu olacağı gibi, kesin kabul onay tarihinden itibaren de on beş yıl süreyle müteselsilen sorumludur. Bu zarar ve ziyan genel hükümlere göre yüklenici ve alt yüklenicilere ikmal ve tazmin ettirilir. Ayrıca haklarında 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 27'nci maddesi hükümleri uygulanır.*” denilerek, yüklenicinin üstlendiği yapım işinde, yapının tamamı için işe başlama tarihinden kesin kabul tarihine kadar sorumlu olduğu gibi, kesin kabul onay tarihinden sonra da on beş yıl süreyle müteselsilen sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Üniversite tarafından 2024 yılında ihalesi yapılan ve sözleşmeye bağlanan tüm yapım işlerinde, yüklenicilerin ve alt yüklenicilerin yukarıda verilen mevzuattan kaynaklı geniş anlamda sorumluluğunu ortadan kaldırmaya yönelik hazırlanan özel teknik şartnamelere; “*İşin kapsamında, "yüklenici firma kaliteli işçilik yaptığını, kaliteli malzeme kullandığını, detayları en iyi şekilde çözdüğünü ve yapılan bütün dış cephe imalatları, ısı yalıtımları ve su yalıtımlarında 5 yıl boyunca hiçbir arıza, bakım ve onarım gerektirecek sorun meydana gelmeyeceğine; 5 yıl içerisinde dış cephe imalatlarında, ısı yalıtımlarında ve çatı imalatlarında ortaya çıkacak arızalar ile bu arızaların doğuracağı diğer arızalar ve onarım işlerinden sorumlu olacağını, idareden hiçbir bedel talep etmeden bütün onarımları, düzeltmeleri ve gerekli olursa yenileri ile değişimleri yapacağını veya yaptıracağını"* belgeleyen noter onaylı bir taahhütnameyi geçici kabul safhasında getirerek kontrol makamına teslim edilecektir.” ifadesi yazılmıştır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun ‘II. Kesin hükümsüzlük’ başlığını taşıyan 27' nci maddesinde, "*Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür.*” denilerek, Kanun'un emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmelerin kesin olarak hükümsüz olduğu belirtilmiştir.

Buna göre, yüklenicinin yapım işlerinde ihale mevzuatından kaynaklı sorumluluğunu sınırlandırmaya yönelik olarak hazırlanan özel şartnamelerin, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na aykırı olmasından dolayı kesin hükümsüz olduğu görülse de, ortaya çıkabilecek zarar ve ziyanın telafisi için yaşanabilecek uyuşmazlıklarda, İdarenin adli merciler önünde meşgul edilebilmesine ve telafisi güç durumların ortaya çıkmasına neden olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında, yüklenicilerin ihale mevzuatından kaynaklı sorumluluğunu sınırlandırmaya yönelik hususların hazırlanan şartnamelerde yer almamasına hassasiyet gösterileceği ifade edilmiştir.

İdare tarafından yeni yapılacak yapım işlerinin teknik şartnamesine, yüklenicilerin işe başlama tarihinden kesin kabul tarihine kadar olan sorumluluğu ile kesin kabul sonrası mevzuattan kaynaklı 15 yıl olan müteselsil sorumluluğunu azaltmaya yönelik özel sınırlama getiren ifadelerin konulmaması gerekmektedir.

BULGU 8: İdarenin Bilişim Hizmet Alımlarının Yetki Belgesine Sahip Olmayan Yüklenicilerden Sağlanması

İdare tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen bilişim hizmet alımlarının Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından alınmış yetki belgesi sahibi olmayan hizmet sunucularından yapıldığı tespit edilmiştir.

29.06.2022 tarih ve 31881 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan, Kamu Bilişim Hizmet Alımı Kapsamında Katılımcıların Yetkilendirilmesi Hakkında Yönetmelik’in, ‘Amaç ve kapsam’ başlığını taşıyan 1’inci maddesinin birinci fıkrasında, “*Bu Yönetmeliğin amacı; kamu idareleri tarafından yapılacak bilişim hizmet alımları kapsamında katılımcıların taşımaları gereken kriterlerin belirlenmesi, bu kriterler doğrultusunda yetkilendirilmesi, bu kriterlere uyulmadığının tespiti halinde yetkilendirmelerin askıya alınması veya iptal edilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.*” denilerek, Kamu İdareleri tarafından yapılacak bilişim hizmet alımlarında, katılımcıların taşımaları gereken zorunlu kriterler olduğu ve bu kriterlere sahip olanların yetkilendirileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik’in ‘Tanımlar’ başlıklı 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının;

(b) bendinde, “*Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını*”,

(c) bendinde, “*Bilişim hizmet alımı: Kamu bilişim projeleri kapsamında kamu idaresince gerçekleştirilecek 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki danışmanlık hizmet alımları dahil hizmet alımları, sair mevzuat ile kamu-özel işbirliği projeleri kapsamındaki mal, hizmet, danışmanlık ve yapım işleri alımlarındaki her türlü yazılım geliştirme, yazılım entegrasyon ve yazılım bakım hizmeti, bilişim sistemi kurulum ve bakım hizmeti, bilişim danışmanlığı hizmeti, bilişim güvenlik hizmeti alımını*”,

(f) bendinde, “*Kamu Bilişim Yetki Belgesi: 5 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki kriterlere göre bilişim hizmet alımı ihalelerine katılmak isteyenlerin yeterliğini ve yetkinliğini gösterir belgeyi*”,

(h) bendinde, “*Sızma Testi Yetki Belgesi: 5 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki kriterlere göre sızma testi hizmetini sağlayacak katılımcıların yeterliğini ve yetkinliğini gösterir belgeyi*”,

(m) bendinde, “*Yazılım Yetki Belgesi: 5’ inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki kriterlere göre yazılım geliştirme, yazılım entegrasyon ve yazılım bakım hizmetlerini tedarik edecek katılımcıların yeterliğini ve yetkinliğini gösterir belgeyi*”,

denilerek, bilişim hizmet alımlarında, satın alınan hizmetin türü bakımından katılımcıların sahip olacağı yetki belgelerinin, kamu bilişim yetki belgesi, sızma testi yetki belgesi ve yazılım yetki belgesi olacağı ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in;

‘Yetki belgeleri’ başlıklı 4’üncü maddesinin birinci fıkrasında, “(1) *Kamu bilişim projelerini yürütecek katılımcılar için Kamu Bilişim Yetki Belgesi düzenlenir. (2) Yazılım geliştirme, yazılım entegrasyon ve yazılım bakım hizmetlerini tedarik edecek katılımcılar için Yazılım Yetki Belgesi düzenlenir. (3) Sızma testi hizmetlerini sunacak katılımcılar için Sızma Testi Yetki Belgesi düzenlenir.*”

'Müracatın değerlendirilmesi, onay ve belgelendirme' başlıklı 6'ncı maddesinde, "*Bakanlığa yapılan müracaatlar 5 inci maddede istenilen bilgi ve belgelerin eksiksiz olması halinde değerlendirilir ve en geç iki ay içerisinde sonuçlandırılır. Başvurunun bu Yönetmeliğe uygunluğunun tespiti halinde, Kamu Bilişim Yetki Belgesi, Yazılım Yetki Belgesi veya Sızma Testi Yetki Belgesi elektronik ortamda düzenlenir ve Bakanlık internet sitesinde duyurulur.*" denilmektedir.

Buna göre, kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak bilişim hizmetleri alımlarında, bilişim hizmetleri sunumunun kalite ve güvenlik yeterlilikleri/standartları çerçevesinde yürütülmesini sağlamak için, katılımcıların üstlendikleri işe göre sahip olmaları gereken kriterleri gösteren, bilişim, yazılım veya sızma yetki belgelerinin olması zorunlu olup; söz konusu belgeleri almak isteyen katılımcıların, Yönetmelik'te anılan yetkinlik düzeylerini gösterir belgeler ile talep edilecek diğer bilgi ve belgeleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına sunmaları ve yapılacak değerlendirme sonucunda uygun bulunmaları gerekmektedir.

İdare tarafından 2024 yılında yapılan bilişim hizmetleri alımlarında, katılımcıların gerekli kriterlere haiz olduğunu belirten, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında alınmış kamu bilişim, sızma testi ve yazılım yetki belgelerinin katılımcılarda aranmadığı ve yüklenicilerin de yetki belgelerinin olmadığı görülmüştür.

Bilişim hizmeti alımlarında yüklenicilerin yetki belgelerine sahip olmamasının, Üniversitede idari ve akademik süreçlerde kullanılan veya paydaşlara sunulan bilişim hizmetlerinin kalite ve güvenlik standartları çerçevesinde yürütülmesini güçleştireceği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında, kurum bünyesinde uzun zamandır kullanılan bilişim sistemlerinin hizmet sunumunda kesinti yaşanmaması, bilgi güvenliği gerekliliklerinin sağlanması ve teknik nedenlerle yetki belgesi olmayan mevcut yüklenicilerden hizmet temininin zorunlu olduğu, yüklenicilere yetkilendirme sürecine başvurmaları için bildirim yapıldığı belirtilmiş olsa da, ilgili alımları düzenleyen ve uyulması zorunlu olan Yönetmelik 2022 yılında yayımlanmış olup, mevcut yüklenicilerin yetki belgeleri olmadan ihalelere katıldıkları ve bilişim hizmeti sunumuna devam ettikleri görülmektedir.

Buna göre, kamu kurum ve kuruluşlarına bilişim hizmeti sunacak isteklilerin kalite ve güvenlik yeterliğini ve yetkinliğini belirleyen yetki belgesi sahipliğinin, İdare tarafından yapılacak yeni bilişim hizmeti alımlarında ihalelere katılım için ön koşul olarak aranması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Parasal Limitler Dahilindeki Mal Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması	2023	Yerine Getirilmedi	2024 yılı Sayıştay Denetim Raporunun Bulgu 4 "Parasal Limitler Dahilindeki Mal Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurulundan Uygun Görüş Alınmaması" olarak yer almaktadır.
Birden Fazla İdarenin Ortak İhtiyaçları İçin İhale Yapılmaması	2023	Yerine Getirilmedi	2024 yılı Sayıştay Denetim Raporunun Bulgu 3" Birden Fazla İdarenin Zorunlu Ortak İhtiyacı İçin Birlikte İhaleye Çıkılmaması" olarak yer almaktadır.